

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2024 r.

sprawy **A. S.**,

skazanego za popełnienie przestępstw z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach,

z dnia 18 września 2023 r., sygn. akt II AKa 425/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach,

z dnia 1 lipca 2022 r., sygn. akt V K 33/22

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego A. S. kosztami postępowania kasacyjnego.**

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 1 lipca 2022 r., sygn. akt V K 33/22, uznał oskarżonego A. S. za winnego tego, że:

„I. w nocy z 21/22 czerwca 2021 r. w P., działając w zamiarze bezpośrednim, usiłował dokonać zabójstwa R. R. poprzez kilkukrotne ugodzenie go nożem w okolice klatki piersiowej po stronie prawej, szyi, pleców, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci stłuczenia głowy z obrzękiem czoła w linii

pośrodkowej ciała, krwiaka okularowego oczodołu lewego, obrzęku, otarcia skóry i powierzchniowych ran ciętych okolicy jarzmowej i skroniowej lewej, otarcia skóry nosa po stronie prawej, ran ciętych szyi łącznej długości ok. 20 cm, rany ciętej klatki piersiowej po stronie prawej w linii środkowo-obończykowej, powierzchownej rany ciętej skóry łopatki prawej, rany ciętej małżowiny usznej prawej, ran ciętych palców II i III ręki lewej oraz licznych wielomiejscowych otarć skóry twarzy, szyi i klatki piersiowej, powodującej rozstrój jego zdrowia na okres poniżej 7 dni, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na aktywną obronę pokrzywdzonego, a następnie jego ucieczkę;

II. w nocy z 21/22 czerwca 2021 r. w P. działając w zamiarze bezpośrednim dokonał zabójstwa M. M. poprzez kilkukrotne ugodzenie go nożem w okolice klatki piersiowej, szyi, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci licznych ran ciętych i kłutych szyi, klatki piersiowej, w szczególności ran kłutych szyi z uszkodzeniem żył szyjnych zewnętrznych i uszkodzeniem ściany tętnicy dogłowej prawej, rany kłutej przedniej ściany krtani w następstwie których to obrażeń M. M. zmarł w dniu [...] czerwca 2021 r. w Szpitalu Powiatowym w P.”,

i przyjmując, iż:

„działał w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, a u R. R. spowodował obrażenia ciała w postaci powierzchniowych ran ciętych okolicy jarzmowej i skroniowej lewej, ran ciętych szyi łącznej długości ok. 20 cm, rany ciętej klatki piersiowej po stronie prawej w linii środkowo - obończykowej, powierzchownej rany ciętej skóry łopatki prawej, rany ciętej małżowiny usznej prawej, ran ciętych palców II i III ręki lewej”,

tj. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz z art. 148 § 1 k.k., za które na podstawie art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku).

Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., Sąd I instancji zasądził od oskarżonego A. S. na rzecz I. Ć. kwotę 50.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (pkt 3 wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego A. S., w której zarzucił on szeroko opisane naruszenie: art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., a ponadto błąd w ustaleniach faktycznych oraz rażącą niewspółmierność orzeczonej kary, Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 18 września 2023 r., sygn. akt II AKa 425/22, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego A. S., zaskarżając go w całości, zarzucając:

- „1) rażące naruszenie prawa karnego procesowego, mogące mieć istotny wpływ na jego treść, a mianowicie art. 201 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. i art. 458 k.p.k., wyrażające się w niezasadnym oddaleniu wniosku obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych psychiatrów oraz psychologa, podczas gdy wbrew twierdzeniom Sądu II instancji dotychczasowe opinie pozostawały niepełne, zawierały sprzeczności, nieuzasadnione wnioski i nie doprowadziły do kompleksowego wyjaśnienia stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, szczególnie w zakresie wpływu zaburzeń osobowości na ograniczenie lub nawet zniesienie poczytalności oskarżonego;
- 2) rażące naruszenie prawa karnego procesowego, mogące mieć istotny wpływ na jego treść, a mianowicie art. 7 k.p.k. wyrażające się w dowolnej ocenie dowodów z ustnej opinii biegłych psychiatrów i biegłego psychologa, przeprowadzonych przed Sądem Odwoławczym i poczynienie błędnych ustaleń, iż oskarżony w stan odurzenia narkotykowego wprowadził się w sposób świadomy i dobrowolny oraz z uwagi na wcześniejsze jego doświadczenia z zażywaniem tych substancji wiedział jak te środki oddziałują na jego organizm, pomijając całkowicie fakt występowania u oskarżonego głębokich zaburzeń osobowości, co jednocześnie skutkowało

wadliwym zastosowaniem przez Sąd II instancji w niniejszej sprawie art. 31 § 3 k.k.;

3) rażące naruszenie prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na jego treść w zakresie wymierzonej kary, a mianowicie art. 7 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na dowolnej ocenie zachowania oskarżonego podczas rozpraw odwoławczych, uznając iż nie sprawiał wrażenia osoby żałującej swych czynów, nie wyjaśniając w treści uzasadnienia w ogóle o jakie zachowanie chodzi i skąd tak kategoryczny wniosek Sądu w tym zakresie, a także dowolnej i wybiórczej ocenie dowodu z opinii biegłej M. T., w zakresie, w jakim wskazywała, że rzekomo czyny oskarżonego stanowią jedynie rezultat nieprawidłowego stylu życia oskarżonego, pomijając całkowicie wnioski wynikające z opinii biegłej, że u oskarżonego występują zaburzenia osobowości, wynikające z nieprawidłowego oddziaływania środowiska rodzinnego, których geneza sięga w zasadzie jego poczęcia, a gdyby oskarżony nie był dotknięty zaburzeniami do zdarzenia by nie doszło;

4) rażące naruszenie prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na jego treść, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. polegające na bezpodstawnym uznaniu za prawidłowe oddalenie wniosku obrońcy oskarżonego o zwrócenie się do Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny «[...]» w P. o przesłanie dokumentacji dotyczącej oskarżonego oraz udzielenie informacji kto był opiekunem, wychowawcą lub sprawował nadzór nad A. S. w czasie gdy przebywał w powyższym ośrodku, a następnie przesłuchanie tych osób w charakterze świadka, podczas gdy ów wniosek dowodowy dotyczył kwestii poczytalności oskarżonego w czasie czynu, motywacji sprawcy występowania prawdopodobnej traumy, a zatem wbrew twierdzeniom Sądu Odwoławczego ma rzeczywiste znaczenie w niniejszej sprawie, a w świetle nietypowych okoliczności zdarzenia zbadanie przyczyn nagłego ataku pozostawało wręcz konieczne;

5) rażące naruszenie prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na jego treść, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k.

polegające na bezpodstawnym uznaniu za prawidłowe oddalenie wniosku obrońcy oskarżonego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego seksuologa, podczas gdy z uwagi na wątek strachu przed zachowaniami homoseksualnymi zachodziła konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego seksuologa,

6) rażące naruszenie prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na jego treść, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. wyrażające się w całkowitym zdeprecjonowaniu podniesionych w apelacji uchybień, a co za tym idzie niedokładnym rozważeniu tych zarzutów i w efekcie przeniesienie uchybień sądu pierwszej instancji do postępowania odwoławczego, a następnie wydanie wyroku obarczonego tymi samymi błędami;

ewentualnie naruszenie prawa materialnego mającego istotny wpływ na treść wyroku a mianowicie art. 31 § 3 k.k. przez jego niewłaściwe zastosowanie, w sytuacji gdy z opinii biegłych psychiatrów i psychologa przeprowadzonych przed Sądem Odwoławczym wynikało, że u oskarżonego występują głębokie zaburzenia osobowości, które wraz ze stanem odurzenia i nietrzeźwości stały u podstaw zniesienia lub ograniczenia poczytalności, zaś ów przepis ma zastosowanie tylko wówczas gdy stan nietrzeźwości lub odurzenia był wyłączną lub przeważającą przyczyną wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności”.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Zastępca Prokuratora Rejonowego w Pszczynie wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja podlegała oddaleniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. jako oczywiście bezzasadna.

Za całkowicie bezprzedmiotowy należało uznać zarzut 6. kasacji, w którym skarżący podniósł, że w sprawie doszło do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. poprzez „całkowite zdeprecjonowanie podniesionych w apelacji uchybień”. Zarzut ten nie mógł być zasadny, skoro do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. dochodzi jedynie wówczas, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w środku

odwoławczym (zob. np. postanowienie SN z dnia 22 lipca 2020 r., sygn. akt V KK 284/20). Skoro zaś Sąd odwoławczy bardzo wnikliwie i szczegółowo odniósł się do wszystkich postawionych w apelacji zarzutów, to zarzut kasacyjny nie mógł być wzięty pod uwagę.

Całkowicie bezprzedmiotowy był również zarzut naruszenia prawa materialnego przez Sąd odwoławczy. Należy zauważyć, że Sąd ten utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji, a tym samym dokonywał jedynie kontroli odwoławczej w zakresie określonym w art. 433 § 1 k.p.k. Tym samym stosował jedynie normy prawa procesowego. Skoro zaś nie stosował prawa materialnego, to nie mógł go naruszyć.

Zarzuty opisane w kasacji jako 1., 2. i 5. odnoszą się do kwestii prawidłowości opinii biegłych w sprawie związanych ze stanem zdrowia psychicznego skazanego. Zdaniem skarżącego biegli nie wyjaśnili kompleksowo stanu psychicznego oskarżonego i poczytalności, a opinie są niepełne i sprzeczne. Należy jednak wskazać, że Sąd odwoławczy przeprowadził w postępowaniu odwoławczym uzupełniające opinie tych samych biegłych, którzy opiniowali w postępowaniu przed Sądem I instancji (pisemna uzupełniająca opinia sądowo-psychiatryczna biegłych S. U. i B. Z., przesłuchanie biegłej psycholog M. T. na okoliczność sporządzonej przez nią pisemnej opinii psychologicznej). Wbrew twierdzeniu skarżącego dowody przeprowadzone w postępowaniu odwoławczym usunęły niejasności, a zatem w toku postępowania sądowego wyraźnie ustalono, że choć poczytalność skazanego w czasie czynu nie była pełna, to z uwagi na wprowadzenie się skazanego w stan odurzenia i upojenia w sposób świadomy i dobrowolny, a także ze względu na wcześniejsze doświadczenie skazanego, wiedział on, jak środki te oddziałują na jego organizm.

Co więcej, skarżący nie wskazał, jak podnoszona przez niego „niepełność” i „sprzeczność” opinii biegłych miałyby wpłynąć na treść orzeczenia. Wypada przy tym dodać, że uchybienie w postaci „innego rażącego naruszenia prawa” z art. 523 § 1 k.p.k. musi spełniać nie tylko warunek „rażącego” jego naruszenia, ale musi mieć „istotny” (a nie jakikolwiek) wpływ na treść orzeczenia (zob. np. postanowienie SN z dnia 23 kwietnia 2024 r., sygn. akt II KK 113/24). Tymczasem, jak wynika z powyższych rozważań, kwestia zniesionej lub ograniczonej poczytalności

skazanego w czasie czynu nie ma znaczenia dla ustalenia, że czyn skazanego był zawiniony. Znaczenie art. 31 § 3 k.p.k. w przedmiotowej sprawie zostało już przesądzone przez Sąd I instancji i nie zostało skutecznie zakwestionowane w postępowaniu odwoławczym, stąd również rozważania na s. 6 kasacji nie mogły być wzięte pod uwagę jako kwestionujące wyłącznie ustalenia faktyczne (przewidywanie skazanego w zakresie wprowadzenia się w stan odurzenia).

Jednocześnie należy wskazać, że nie mogły podlegać uwzględnieniu zarzuty 4. oraz 5. Stanowią one bowiem niemal dosłowne powtórzenie zarzutów apelacyjnych (odpowiednio: drugiego i pierwszego). Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym nie jest „sądem III instancji”, a kontrola kasacyjna ma na celu weryfikację w zakresie uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a które miało miejsce w postępowaniu odwoławczym.

Dlatego też zarzuty kasacyjne powinny w sposób „punktowy” wykazywać oczywistą wadliwość w rozumowaniu tego Sądu w sferze oceny trafności bądź nietrafności zarzutów apelacyjnych i nie mogą być prostym ich powtórzeniem (zob. postanowienie SN z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. akt IV KK 263/21). Niezależnie od powyższego należy wyraźnie podkreślić, że Sąd odwoławczy szczegółowo i prawidłowo ocenił te zarzuty na s. 6-7 uzasadnienia wyroku.

W konsekwencji należało przyjąć, że zarzuty skarżącego albo były niedopuszczalne – stanowiąc proste przeniesienie zarzutów apelacyjnych do kasacji, kwestionując ustalenia faktyczne lub dotyczyły naruszenia prawa materialnego w sytuacji, w której Sąd odwoławczy prawa materialnego nie stosował – albo okazały się całkowicie bezzasadne merytorycznie. Sąd odwoławczy poprzez przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego w zakresie opinii biegłych usunął wszelkie wątpliwości wynikające z tych opinii, a ponadto szeroko uzasadnił, z jakich względów rozstrzygnięcie Sądu I instancji nie powinno ulec zmianie. Kasacja zaś nie wskazała jakichkolwiek szczegółowych kwestii, które stanowiłyby uchybienie Sądu odwoławczego, a tym bardziej – że uchybienia takie mogłyby mieć realny wpływ na treść orzeczenia. Tym samym kasację w całości należało uznać za próbę wzruszenia prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

[PGW]

(r.g.)